

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Антон ОРИЩЕНКО**, 1984 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2009 році Харківський державний університет мистецтв ім. І.П. Котляревського і отримав повну вищу освіту (спеціаліст) зі спеціальності «Музичне мистецтво» та здобув професійну кваліфікацію артиста оркестру, артиста ансамблю, викладача (труба).

У 2022 році був зарахованим до аспірантури Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

З 2012 року працює артистом оркестру Полтавського академічного обласного українського музично-драматичного театру імені Миколи Гоголя за основним місцем роботи.

Виконав акредитовану освітньо-наукову програму з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом № 94-ОД Вченої ради ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни, Полтавської обл.) від «29» травня 2026 року № 11, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – **Ірини МИГОВИЧ**, доктора педагогічних наук, професора, професора

кафедри педагогіки, в.о. проректора з науково-педагогічної роботи, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Рецензентів –

Леоніда ВАХОВСЬКОГО, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри спеціальної освіти, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Людмили СЫТНЄВОЇ, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри музичного мистецтва та хореографії, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Офіційних опонентів –

Володимира ЧЕРКАСОВА, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри вокально-хорових дисциплін та методики музичного виховання, Комунальний заклад вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради;

Наталії СУЛАСЬОЇ, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри музики Полтавського національного університету імені В. Г. Короленка

на засіданні «30» липня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка **Антону ОРИЩЕНКУ** на підставі публічного захисту дисертації «Педагогічна школа Макса Шлоссберга та її значення для розвитку американського трубного виконавства другої половини XX століття» за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Дисертацію виконано в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни Полтавської обл.), Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник – **Максим САЙБЕКОВ**, доктор філософії, старший викладач кафедри дизайну і медіавиробництва, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису згідно вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 9 публікацій: 4 статті у фахових виданнях України, 1 публікація в зарубіжному виданні, 1 навчальний посібник, 4 – матеріали апробаційного характеру, серед них:

1. **Оріщенко А. В.** Педагогічні ідеї та виконавські техніки в школі Макса Шлоссберга. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2024. Вип. 30. С. 133-143. URL: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2024.30.320973>

2. **Оріщенко А. В., Цебрій І. В.** Школа Макса Шлоссберга в науковій літературі та методологічні підходи до вивчення проблеми. *Перспективи та інновації науки*. 2025. №3. С. 755-770. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-3\(49\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-3(49))

3. **Оріщенко А. В.** Джульярдська школа і внесок в неї Макса Шлоссберга. *Вісник науки і освіти*. 2(32) 2025: Серія «Педагогіка». С. 1268-1282. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-2\(32\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-2(32))

4. **Оріщенко А. В., Цебрій І. В.** Принципи навчання в педагогічній школі Макса Шлоссберга. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 84, том 3. 2025. С. 310-315. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/84-3-45>

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Володимир ЧЕРКАСОВ, офіційний опонент, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри вокально-хорових дисциплін та методики музичного виховання, Комунальний заклад вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради:

1. Автор обрав досить чіткі часові рамки дослідження, однак у роботі неодноразово звертається до діяльності учнів Макса Шлоссберга та подальшого розвитку його педагогічної школи у другій половині ХХ століття. Було б доцільно більш аргументовано пояснити методологічні підстави такого виходу за визначені хронологічні межі.

2. У дисертації переконливо доведено актуальність педагогічної спадщини Макса Шлоссберга, однак практичну цінність дослідження ще більше посилили б конкретні рекомендації щодо впровадження окремих елементів його методики у сучасну систему підготовки виконавців на духових інструментах у закладах вищої освіти України.

3. Автор дуже докладно аналізує педагогічні принципи Макса Шлоссберга, але менше уваги приділяє порівнянню його школи з іншими провідними американськими або європейськими трубними школами першої половини ХХ століття. Таке компаративне зіставлення дозволило б ще виразніше показати унікальність саме школи Шлоссберга.

4. Незважаючи на значний обсяг опрацьованих зарубіжних джерел, у дисертації порівняно небагато уваги приділено аналізу сучасного стану наукової розробленості проблеми у працях дослідників останнього десятиліття. Залучення більшої кількості новітніх зарубіжних публікацій дозволило б ще переконливіше продемонструвати місце виконаного дослідження в сучасному міжнародному науковому дискурсі.

Наталія СУЛАСЬВА, офіційний опонент, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри музики Полтавського національного університету імені В. Г. Короленка:

1. Безсумнівною перевагою дисертації є прагнення автора реконструювати педагогічну спадщину Макса Шлоссберга та визначити перспективи її творчого використання в сучасній системі професійної мистецької освіти України. Водночас питання практичної реалізації запропонованих підходів висвітлено переважно на концептуальному рівні. На нашу думку, більш детальне обґрунтування педагогічних умов, організаційно-методичних механізмів та можливих моделей інтеграції окремих положень американської школи навчання гри на трубі в освітній процес українських закладів мистецької освіти посилило б практичну спрямованість дослідження.

2. Заслугує на високу оцінку прагнення автора простежити розвиток педагогічної школи Макса Шлоссберга у творчій та викладацькій діяльності його учнів. Разом із тим більшої аналітичної глибини результатам дослідження могло б надати узагальнення у формі комплексного порівняльного аналізу методичних систем Джеймса Стемпа, Луїса Девідсона та Гаррі Гланца. Це дало б змогу ще чіткіше окреслити основні складники педагогічної концепції Макса Шлоссберга, визначити особливості її трансформації у творчості його послідовників та глибше розкрити еволюцію американської школи навчання гри на трубі.

3. Дисертант переконливо реконструює педагогічну систему Макса Шлоссберга на основі широкого кола історичних джерел, архівних матеріалів і методичних праць. Водночас окремі положення дисертації могли б виграти від більш чіткого розмежування авторських педагогічних ідей самого Макса Шлоссберга та тих методичних положень, які були систематизовані, інтерпретовані й популяризовані його учнями та послідовниками після смерті педагога. Такий підхід сприяв би ще точнішому визначенню внеску самого Макса Шлоссберга у формування американської школи

навчання гри на трубі.

Леонід ВАХОВСЬКИЙ, рецензент, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри спеціальної освіти, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»:

1. Вважаємо, що позиція «географічні межі дослідження» у вступі дисертаційної роботи є зайвою, оскільки предметом дослідження визначено педагогічну школу Макса Шлоссберга. Географія ж розповсюдження ідей видатного американського педагога й виконавця має другорядне значення і не потребує акцентування.

2. Джерельна база дослідження представлена неповно й побіжно. Доцільно було б виділити й схарактеризувати не лише першоджерела, а всі групи використаних джерел і показати їх репрезентативність.

3. Зважаючи на те, що педагогічна школа Макса Шлоссберга сформувалася на початку XX століття і більшість мистецьких категорій і понять до того часу були вже сформованими, вважаємо не зовсім доцільним присвячувати термінологічному аналізу мистецької освіти окремий підрозділ.

4. У п. 2.1. розглянуто постать видатного педагога та музиканта на «тлі епохи». При цьому соціально-історичний контекст життя й педагогічної діяльності Макса Шлоссберга (особливості епохи) розкрито недостатньо. Повноцінна контекстуалізація дозволила б глибше зрозуміти сутність його педагогічних ідей та принципів.

5. У підрозділі 2.2. велика увага зацентована на виконавських техніках у школі Макса Шлоссберга. Враховуючи, що в дисертації розкрито специфічні мистецькі принципи видатного педагога й шляхи їх реалізації, варто було б розглянути ще й специфічні методи педагога, а не зосереджуватися лише на техніках.

6. Третій розділ дисертації присвячено подальшому розвитку педагогічної школи Макса Шлоссберга його учнями Джеймсом Стемпом, Луїсом Девідсоном, Гаррі Гланцем. Проте серед студентів видатного педагога було чимало і більш відомих випускників, на яких здобувач посилається в підрозділі 1.2. Варто було б пояснити авторську позицію стосовно вибору саме цих персоналій.

7. У дисертаційній роботі є граматичні та стилістичні помилки, які необхідно виправити.

Людмила СБІТНЄВА, рецензент, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри музичного мистецтва та хореографії, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»:

1. На нашу думку, варто було б ґрунтовніше зупинитися на педагогічній практиці Макса Шлоссберга в Інституті музичного мистецтва (ІМА), якому він присвятив більшу частину свого життя, а не Джульєрдській школі, якої він хоч і був одним із засновників, проте працював у ній лише на завершальному етапі життя.

2. У дисертації проаналізовано наукові праці, в яких відображено погляди та педагогічну діяльність Макса Шлоссберга, тобто здійснено історіографічний аналіз проблеми. Вважаємо, що вагома частина публікацій, присвячені педагогічній школі видатного музиканта мають дотичний характер до предмету дослідження, а саме педагогічна школа Макса Шлоссберга розглядається в контексті діяльності і розвитку Джульєрдської школи. Слід було б розглянути більше публікацій, присвячених Максус Шлоссбергу або його діяльності в Інституті музичного мистецтва (ІМА).

3. Незважаючи на те, що автором переконливо обґрунтовано складники педагогічної школи Макса Шлоссберга – педагогічні ідеї та виконавські техніки, принципи навчання, форми організації занять та самостійну роботу студентів, проте ніде не йдеться мова про форми організації контролю в педагогічній школі Макса Шлоссберга. Це б підсилило значущість відтвореної автором моделі.

4. Професійна вища освіта у США сформувалася достатньо пізно по зрівнянню з аналогічними процесами у країнах Західної Європи. На нашу думку, варто було б зупинитися на передумовах формування вищої професійної музичної освіти в США саме на цьому етапі, тобто на початку XX століття.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ID 14586 присуджує Антону ОРИЩЕНКУ ступінь доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Ірина МИГОВИЧ

Підпис засвідчую

В.о. ректора

Віталій КУРИЛО